

**PRELIMINARNO MIŠLJENJA UDRUŽENJA INTERNET SERVIS PROVAJDERA SRBIJE
NA NACRT PRAVILNIKA O NAČINU PRIKUPLJANJA I OBJAVLJIVANJA PODATAKA O VRSTI,
RASPOLOŽIVOSTI I GEOGRAFSKOJ LOKACIJI KAPACITETA ELEKTRONSKIH KOMUNIKACIONIH MREŽA**

Udruženje Internet servis provajdera Srbija (dalje u tekstu UISPS ili samo Udruženje) i njegov Ekspertski tim (dale u tekstu ET) izražavaju svoje komplimente Republičkoj agenciji za elektronske komunikacije (RATEL) i ekipi iz Agencije koja je izradila nacrt Pravilnika o načinu prikupljanja i objavljivanja podataka o vrsti, raspoloživosti i geografskoj lokaciji kapaciteta elektronskih komunikacionih mreža (u daljem tekstu: Nacrt Pravilnika ili samo Nacrt), konstatujući da je urađen kompleksan i težak posao pripreme prvog Nacrta, posao koji je bio posebno nezahvalan kada se imaju u vidu nedorečenosti i propusti Zakona o elektronskim komunikacijama (dalje: ZEK).

Kao predstavnici nešto manje od stotinu operatora (Internet provajdera) ukazivali smo ranije na neke proceduralne propuste (nedostatak objavljivanja odgovora Agencije na komentare dostavljene u Javnim konsultacijama), za koje smo uvereni da će, na našu molbu, biti ispravljeni.

1. Načelni i suštinski komentari

UISPS i ET podržavaju načelno sve glavne ideje obrađene u Nacrtu. Naše komentare¹ treba shvatiti krajnje dobronamerno, kao cilj da se tekst učini pogodnim za implementaciju. Naglašavamo da su i ovi načelni, kao i pojedinačni komentari koji slede, rezultat ne samo praktičnog iskustva desetina stručnjaka koji rade u sastavu operatora (Internet servis provajdera) nego i iskustva mnogih članova ET na izradi i komentiranju propisa.

Član 1 Nacrta sadrži u prvom stavu odredbu u kondicionalu („mogu biti predmet zahteva...“) što je neodređeno i podložno subjektivnim tumačenjima. Ko, kako i kada određuje da neki kapacitet „može biti predmet zahteva za zajedničko korišćenje i pristup“?. Slične neodređenosti se pojavljuju i u čl. 7 Nacrta, i to na dva mesta. Operator „koji namerava“ da postojeća (njegova) struktura bude predmet zahteva za zajedničko korišćenje je u obavezi („dužan je“) da dostavi podatke Agenciji. Za novu infrastrukturu opet se koristi kondicional „može biti predmet zahteva“.

Smatramo da u tekstu Pravilnika treba jasno naglasiti ko je u obavezi do dostavljana podatke o infrastrukturi. To bi u svakom slučaju trebalo da budu operatori sa značajnom tržišnom snagom (ZTS), dok ostali telekomunikacioni operatori bi podatke dostavljali **samo i jedino ako jasno i nedvosmisleno odluče** da su spremni svoju infrastrukturu (postojeću i/ili planiranu) pruže na korišćenje i pristup drugim operatorima. To važi i za preuzimanje podataka od Republičkog geodetskog zavoda.

U tom smislu bi trebalo redaktorski izmeniti članove 2. i 7. Nacrta, kao i priložene obrazce. Naime, u obrazcima EKMI1 i EKMI2 bi trebalo dodati rubriku „Operator je spreman da omogući drugim operatorima pristup i korišćenje kablovske kanalizacije/antenskog stuba) pod uslovima koji su dostupni na zahtev“. U evidenciji bi, konzekventno, trebalo takođe prevideti takvu rubriku.

U cilju efikasnijeg korišćenja unfrastrukture, trebalo bi razmotriti mogućnost unošenja odredbe u tekst Pravilnika kojom bi se utvrdilo da se prilikom izgradnje novih stubova previdi da se određeni deo (npr 30% visine) predvidi za iznajmljivanje, pod uslovima koje bi dva ili više telekom operatora utvrdili dogovorno. Ovo se naravno ne bi odnosilo ma manje stubove (cevi) na vrhovima zgrada već na „velike, samonoseće“ stubove koje podižu uglavnom (mada ne jedino) ZTS operatori.

¹ Koristimo opšti termin “komentari“ koji obuhvata i ono što cenjena Agencija naziva „mišljenja“ (navedeno u pozivu za javne konsultacije) i ono što mnogi nazivaju „primedbe, pitanja i sugestije“

2. Neki konkretni komentari

Ovaj nacrt, za razliku od drugih pravilnika i propisa koje je Agencija objavila, nema deficije pojmova (obično u nekom od uvodnih članova). Tako npr. nedostaje definicija antenskog stuba (za koji se traže podaci u obrazcu EKMI2). Da li je šipka (cev) visine 5 m postavljena na vrhu (visoke) zgrade, na koju je montirana antena za pristupnu tačku (access point) stub koji treba prijavljivati?

Naravno, ukoliko se uvažavaju naši komentari (u šta se iskreno nadamo) telekom operatori (Internet provideri) koji koriste elektronske mreže po režimu opšteg opšteg ovlašćenja (oznaka OO u tač. 15. 7. Plana namene frekvencijskih opsega) oni telekomunikacioni operatori koji ne potpadaju pod odredbe o ZTS ne treba da prijavljuju ni ove niti druge stubove.

Ujedno skrećemo pažnju da za takve stubove (nosači antene na postojećim zgradama) važe odredbe čl. 144. Zakona o planiranju i izgradnji („Sl. glasnik RS“ 72/09, sa ispravkama i odluka US), tj. za njih nije potrebna građevinska dozvola, pa tim pre ni evidentiranje

Pored toga, smatramo da u tekst Pravilnika treba uneti odredbe da vlasnici postojeće kablovske kanalizacije treba ovom prilikom da izvrše analizu stvarne zauzetosti kablovskih okana i da označe okna zauzeta starim kablovima koji nisu u upotrebi, a njihovo izvlačenje ponude zainteresovanim operaterima. Na taj način bi operateri mogli da dobiju dosta slobodnih kapaciteta, imali bi trošak izvlačenja starih kablova, koji ugovorom mogu da prebiju sa zakupom na neko vreme, prodaju stare kablove kao sekundarnu sirovinu.

3. Zaključak

Smatramo da je samo interaktivna rasprava (na okruglom stolu ili drugom prilikom) može dovesti do suštinskog poboljšanja teksta nacrta

Stojimo vam na raspolaganju za dodatna razjašnjenja i eventualno učestvovanje u radnoj grupi za redigovanje teksta, koju bi, po našem mišljenju trebalo formirati.

Adresa Ekspertskog tima UISPS za kontakt po ovom i sličnim predmetima:

Mirko S.Mandrino
mmandrino@open.telekom.rs
tel (063) 8 110 618

E.& O. E².

Za ekspertski tim

Mirko S. Mandrino, s.r.

Zamenik predsednika UO

Bojan Z. Vranac, s.r.

² skraćeniica koja znači da se greške i omaške isključuju